International Labour Organization

Funded by the European Union

ESAP2

UКОРИСТЕЊЕ МЕДИЈАЦИЈА ЗА СПРАВУВАЊЕ СО СЛУЧАИ НА ПОЛОВО ВОЗНЕМИРУВАЊЕ НА РАБОТНО МЕСТО

Д-р Ангела ду Плесис

ПРЕГЛЕД НА ПРЕЗЕНТАЦИЈАТА

1. КОНТЕКСТ

   - АРЕНАТА НА ПОЛОВОТО ВОЗНЕМИРУВАЊЕ

   - АРЕНАТА НА АЛТЕРНАТИВНОТО РЕШАВАЊЕ СПОРОВИ

ПРЕГЛЕД НА ПРЕЗЕНТАЦИЈАТА

2. ВЕТУВАЊЕТО НА МЕДИЈАЦИЈАТА ВО СЛУЧАИ НА ПОЛОВО ВОЗНЕМИРУВАЊЕ

- ОПШТИ ПРЕДНОСТИ
- ДВА МОДЕЛИ

ПРЕГЛЕД НА ПРЕЗЕНТАЦИЈАТА

3. ОГРАНИЧУВАЊА НА МЕДИЈАЦИЈА
4. КРИТИКА НА МЕДИЈАЦИЈАТА

1. КОНТЕКСТ

АРЕНАТА НА ПОЛОВОТО ВОЗНЕМИРУВАЊЕ

Арената на половото вознемирување: четири теми

- Емотивно
- Сложено
- Поделба
- Нарушување

Краток опис на половото вознемирување

Непосакувано однесување од полов карактер

Дефиниција за полово вознемирување

Половото вознемирување ги опфаќа следните видови однесување:

- Допирање, полов напад, силување
- Сексуални инсинуации, предлози, наведувања, шеги поврзани со секс
- Непосакувани прашања за сексуалниот живот на една личност
- Прикажување полово експлицитни слики и предмети
- Размена на услуги (Quid Pro Quo)
- Полово фаворизирање

Импликации на континуитет на однесување

- Субјективен и објективен тест
- Минимизирање или тривијализирање
- Намера наспроти влијание

Предизвици

- Замолчување на жртвата
- Доверливост
- Справување со последиците
- Конкурентни права на жртвата и обвинетиот
- Сценарио со еден сведок

1. КОНТЕКСТ

АРЕНАТА НА АЛТЕРНАТИВНОТО РЕШАВАЊЕ СПОРОВИ

Граници на судските постапки и на формалните процеси на одлучување

- Заостанати предмети/одложувања
- Огромни трошоци
- Строги правила за докажување
- Спротивставеност - победник и губитник

Арбитража

- Може да биде адверсаријална или испитувачка
- Страните можат да изберат арбитер
- Помали трошоци
- Брзо разрешување

Медијација

Процес во кој непристрасна трета страна им помага на учесниците да постигнат решение за спорот.

- Определени начела
  - Доброволно
  - Доверливо
  - Кажаното не може да се користи во судска постапка
  - Страните создаваат сопствено решение

Ресторативна правда

- Започна како форма на медијација во кривичен контекст
- Жртвата и сторителот се соочуваат за да се исправат неправдите
- Сторителите: сфаќаат каква штета направиле и го осознаваат својот потенцијал за рехабилитација
- Жртвите: терапевтски придобивки со тоа што добиваат одговори на прашањата и извинување

2. ВЕТУВАЊЕТО НА МЕДИЈАЦИЈАТА ВО СЛУЧАИ НА ПОЛОВО ВОЗНЕМИРУВАЊЕ

ОПШТИ ПРЕДНОСТИ

Општи предности (1/2)

- Флексибилност - на пример, време, шатл-дипломатија, одделни средби со страните
- Фокус на иднината, наместо на тоа кој е виновен/кој има подобар случај
- Експедитивно и дискретно
- Односот може да се обнови
- Го штити работодавачот од одговорност
- Жртвата е заштитена од секундарна траума

Општи предности (2/2)

- Скроени решенија уникатни за страните
- Служи како издувен вентил/опишување на целосната верзија на секоја од страните
- Исход во кој сите победуваат, наспроти исход со победник и поразен
- Сторителите го разбираат подобро влијанието на своето однесување - процес на спротивставување може да го наведе наводниот сторител да го негира или минимизира влијанието на своето однесување

„Да се сфати половото вознемирување <u>сериозно</u> не значи справување со него <u>формално</u>, туку <u>ефективно</u>."

Дејвид Винкап

2. ВЕТУВАЊЕТО НА МЕДИЈАЦИЈАТА ВО СЛУЧАИ НА ПОЛОВО ВОЗНЕМИРУВАЊЕ

ДВА МОДЕЛИ

Два модели на медијација за интервенции при полово вознемирување (Витенбург)

Модел на четирифазен процес

Модел на конференција за спогодување

Два модели на медијација за интервенции при полово вознемирување (Витенбург)

Модел на четирифазен процес

Намери/цели

- Секоја страна го разбира гледиштето на другата
- Фрустрациите се искажуваат на позитивен начин
- Ставовите на страните се вреднуваат
- Страните наоѓаат сопствено решение

Модел во четири фази

1

Воведни искази од двајцата, во кои му ја кажуваат својата страна од приказната директно на медијаторот.

Медијаторот прашува за интересите и грижите што ѝ се важни на секоја страна во процесот на медијација

Модел во четири фази

2

Страните се соочуваат за да споделат како ја разбираат перспективата на другата страна

Во текот на првите 2 фази, медијаторот или страните можат да побараат одделна средба за да се надмине застој или да се добијат скриени информации

Модел во четири фази

3 Да им се помогне на страните да ја разберат перспективата на другиот, иако можеби не се согласуваат со неа

Модел во четири фази: решение

4

Медијаторот:

- им овозможува на страните да дадат свои предлози
- им помага на страните да останат фокусирани и проверува дали се нивните предлози реални
- овозможува бура на идеи

Модел во четири фази

Кога да **<u>се користи</u>** овој модел:

- Проблемот е реверзибилен
- Човекот само сака однесувањето да престане
- Нема себични или злонамерни намери
- Однесувањето може да се коригира
- Вознемирувачот не го негира однесувањето

Модел во четири фази

Кога да **не се користи** овој модел:

- Размена на услуги (Quid Pro Quo)
- Однесување е физички сериозно
- Однесување е злонамерно

Ако тоа е така, работодавачот мора да преземе итни мерки за прекинување однесувањето, без оглед на желбите на работникот што пријавил.

Два модели на медијација за интервенции при полово вознемирување (Витенбург)

Намери/цели

- Постигнување договор што ќе им овозможи на страните да избегнат судење
- Медијаторот преговара со страните за спогодба

Модел на конференција за спогодување

Модел на конференција за спогодување

Состанок пред медијација со сите страни, на кој медијаторот:

Чекор 1

- се претставува и го објаснува процесот на медијација
- бара писмени резимеа на спорот и евентуални други релевантни документи

Модел на конференција за спогодување

Прва сесија за медијација

Чекор 2

- Секоја од страните дава устен исказ со своите ставови за спорот и го претставува својот случај

Модел на конференција за спогодување

Чекор 3 — Медијаторот се состанува одделно со страните, за да собере доверливи докази и да ги презентира правните аргументи

Чекор 4 — Медијаторот изработува и им претставува на страните предлози за спогодба, а потоа врши шатл-дипломатија

Модел на конференција за спогодување

Кога да се користи моделот на конференција за спогодување

- Однесувањето не е реверзибилно, но може да се ограничи
- Страните се поларизирани, така што не е можна дискусија лице в лице
- Страните сè уште можат да избегнат трошоци/стрес и јавно изложување
- Спогодбата меѓу страните може да се уреди во договор и да биде обврзувачка

3. ОГРАНИЧУВАЊАТА НА МЕДИЈАЦИЈАТА

Ограничувањата на медијацијата (1/3)

- Извинувањата не се универзален лек за сета штета предизвикана од половото вознемирување
- Со својата моќ или харизма, сторителот може да издејствува спогодба што можеби не е корисна за жртвата или за општеството во целина
- Ако се прекине предвреме, тоа би значело залудно потрошено време, ресурси и емоционална енергија
- Може да биде компомитирано начелото дека кажаното во медијација не може да се користи на суд
- Дали е вистина дека повеќето подносители на претставки сакаат само однесувањето да престане, а не да се „казни“ наводниот сторител?

Ограничувањата на медијацијата (2/3)

- Најефективна ако вознемирувањето се должи на недоразбирање, разлики во стилот или културни очекувања (однесување од „ниско ниво“), а не на злоупотреба на моќта
- Медијацијата е помалку делотворна ако жртвата се замолчува и/или стравува дека претставката ќе биде дочекана со неверување или тривијализирање
- Дали има навистина реална доверливост?
- Бара исклучително вешт медијатор со стручност во темата
- Медијацијата бара добра волја - што не е секогаш можно

Ограничувањата на медијацијата (3/3)

- Медијацијата бара од страните да преминат од ставови кон интереси и потреби
- „Доброволна“ природа на медијацијата: може ли да се убедат страните?
- Не се препорачува ако половото вознемирување резултирало со физичка повреда или напад
- Не е ефективно ако работодавачот одлучил дека вознемирувачот мора да биде отпуштен.

4. КРИТИКА НА МЕДИЈАЦИЈАТА

Критика на медијацијата

Врз основа на следниот труд:

- Hippensteele, Susan “Mediation Ideology: Navigating Space from Myth to Reality in Sexual Harassment Dispute Resolution” American University Journal of Gender, Social Policy and the Law, 15, no.1 (2006): 43 – 68.

Критика на медијацијата

Нејзината основна премиса е дека медијацијата е принудна форма на смирување, како и механизам за да станат јавните прашања приватна работа.

Таа разгледува 5 теми поврзани со решавањето спорови што се својствени за медијацијата, за кои верува дека „ја поттикнуваат учтивата фикција дека половото вознемирување е лична, приватна навреда на работничките, наместо подла дискриминација“.

Критика на медијацијата

1

- Половото вознемирување е уникатно „чувствителен“ проблем, кој бара посветување внимание на емоционалните аспекти на ситуацијата
- Таа тврди дека, иако медијацијата наводно овозможува изразување на емоциите, всушност соработката и помирувањето како вредности на процесот го попречуваат справувањето со емоционалната содржина на половото вознемирување како искуство.

Критика на медијацијата

2

- Жртвите на полово вознемирување сакаат/имаат потреба да ја зачуваат својата приватност и да го избегнат стресот од формални, судски постапки
- Ова го продолжува митот дека половото вознемирување кажува нешто лошо за жртвата.
- Жртвата нема шанси за рехабилитација, бидејќи лицето што ја кажува вистината е главно нерелевантно за исходот од медијацијата.

Критика на медијацијата

3

- Жртвите на полово вознемирување сакаат/имаат потреба да се соочат со вознемирувачот лично
- Ова не е точно, бидејќи повеќето жртви не се во еднаква позиција за преговарање, особено ако постои разлика во моќта или имало принуда.
- Соочувањето со вознемирувачот може да ја изложи жртвата на понатамошна манипулација или злоупотреба.

Критика на медијацијата

4

- Формалното одлучување по преставки ги става жртвите на полово вознемирување во неповолна положба
- Таа го тврди спротивното: ако се оди по формалниот пат, јасните правни начела можат да ѝ помогнат на жртвата да ја дефинира штетата што ја претрпела во контекст во кој искористувањето на правата е легитимно.

Критика на медијацијата

5

- Половото вознемирување е инхерентно субјективен и нејасен феномен
- Половите кривични дела се единствената област во кривичното право, во која не судиме за делото според сторителот туку според жртвата.
- Тоа може да го минимизира субјективното влијание на делото врз жртвите, кои претежно се жени и за кои постои стереотип дека се емотивни, склони кон претерување и пресилни реакции, за разлика од мажите, кои според стереотипот се „рационални“.

Критика на медијацијата

Неколку заклучоци од Хипенстил

- Медијацијата може да ја ублажи, наместо да ја исправи повредата од полово вознемирување
- Жените се социјализирани да бараат стратегии за решавање конфликти со одбегнување конфликти и градење односи
- Медијацијата може да се гледа како процес со кој всушност се заменува правдата за хармонија.

БЛАГОДАРАМ!